Ч. 110. Чернівцї, второк дня 14. (27.) вересня 1904 р. Рочник XX.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертае ся лише на попереднє застереженє. — Реклямациї неопечатанї вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К.	— с.
„ пів року	10 „	— „
„ чверть року	5 „	— „
„ місяць	1 „	70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платнї в Чернівцях.

УРЕҐУЛЬОВАНЄ УЧИТЕЛЬСКОЇ ПЛАТНЇ.

(Статя надіслана).

В послїдних днях виникло в нас велике непорозуминє а лучше сказати-б правдоподібна борба між учительками а учителями з причини предложеного проекту уреґульованя учительскої платнї, який то проект виготовив — а взглядно приняв видїл централь. тов. „Landeslehrerverein“, та в якім зроблено ріжницю між учительками а учителями. Именно жадае ся в тім проектї підвисшеня платнї для мужеских сил після чотирох найнизших ранґ державних урядників, (1800 кор., 2400 кор., 3000 кор. і 4000 кор.) а для женьских осібного статуса зложеного із трох кляс.*) (1440 кор., 1600 кор. і 1800 кор.). Отже ріжниця не аби яка.

На послїднім учительскім вічу, на якім сей проект виголошено, запротестували учительки всїма можливими способами обструкциї проти такого упослїдженя їх станових прав і помимо того, що майже всї учителї приняли сей проект із великим одушевленем, то найшли ся й такі, що теж запротестували. Між тими був і я, і під час моєї бесїди нагороджено мене зі сторони учителїв деякими глумливими міжокликами і сподїю ся ще не дуже то ласкавої лекциї в „Freie Lehrerztg.“

Пишу се не з тої причини, щоби може накинути ся на тих, що проектом тим занимали ся, ако щоби учителькам підластити ся. Й не з тої причини виступив я проти того проекту, щоб до того спонукали мене еґоїстичні мотиви з причини, що моя жена є учителькою. Нї! Наколи-б навіть сойм приняв той проект, го я нїчого не втратив би, бо оскілько дістала би моя жена меньше, остілько дістав би більше я. Але з тої причини, що я задивляю ся на сю справу не лише яко учитель але й яко чоловік, що мае притенсиї звати себе поступовим і яко чоловік, що бажае, аби не лише его трактовано справедливо, але й самий хоче бути справедливим. По силам моего невизначного розуму і серця, хочу сю справу троха заглубити ся.

Референт умотивував той куріозний подїл тим, що сойм не мае більше на наше уреґульованє платнї як 500.000 кор. Дальше, що учительки не мають удержувати родин, і тому їх видатки о много меньші, а по кутках дехто навіть говорив, що учительки меньше працюють і більше не зароблятють. Отже подїл дуже практичний.

На се треба би сказати, що тому, що хтось зі сойму сказав комусь, що нема більше гроший як 500.000 кор., хоч нїгде сего не було написано анї офіциально стверджено, дальше що нїхто зі сойму не вдавав ся до централь. тов. „Landeslehrerverei-ну“ з просьбою о виставленє для сойму такого інформацийного реферату, не було причини пускати в сьвіт такої дурницї, що опирае ся на таких безпідставних арґументах. Менї навіть дивно, що майже всї учителї приняли той проект із великим шумом радости та не мали навіть настілько часу, щоб хоч троха заглубити ся в самій сути річи і подумати над его евентуальними лихими наслїдками. І хоч той проект вічем непринятий, то все таки дурниця вийшла в сьвіт і викликала не одну усьмішку в поступових людий, чим нанесла на наше учительство, яне уходить перед загалом за дуже вольнодумне і поступове, сором.

Думаю, що з боку правного і принципу справедливости зроблено велику помилку. Прецїнь край платить учителям не за те, що вони женять ся, мають дїти і удержують дім, й не на те, щоби вони мали защо йти до каварнї, курити і аби „Schnorre.рам“ давали надувати ся, але за те, що вони працюють і своею працию приносить краеви — а взглядно его населеню моральну й економічну користь. Про добробит краевого населеня є кождий край з'обовязаний турбовати ся; і тому він засновуе школи і удержуе учителїв. Учителька є законом з'обовязана так само працювати як і учитель, а коли бувають случаї, що вона сего не робить, то в тім лежить вина десь инде: именно в лихих порядках, в недостаточнім надзорі самих таки управителїв шкіл і протекцийних випадках зверхностий, в індоленциї поодиноких учительок, а головно в не дуже то добрім вихованю питомцїв в учительскім семинари. Але се случаї, хоч і дуже часті, але все-ж таки случаї і після них не слїд міряти одною міркою цїлого загалу. Бо-ж є учительки дуже пильні і працьовиті, що сповняють свої службові обовязки дуже точно, і колиб таких були лише одиницї, то ухвала такого закону була би крайно несправедливою і деморалїзуючою. В данім випадку, треба ти й всїх тих учителїв, що не мають дїтий і жінок, а наколи-б брало ся й службову дїяльність під увагу, — то всїх тих учителїв, що не сповняють точно своїх обовязків, просто сказавши є недбайлами (а такі найшли би ся також) брати в одну рубрику з учительками. Що управителї шкіл більше працюють, то також мильне твердженє, (думаю тут про більше-клясові школи), бо вони беруть собі звичайно меньше годин, хиба що на те місцеві шкільні обставини не позволяють. Зрештою кождий управитель школи дістае за провадженє аґенд (і в тім лежить властиво его більша праця) функцийний додаток, помешканє та город і користуе ся ще й иньшими бенефіциями.

Що тичить ся дїяльности учителя по за школою, то закидати таку недїяльність учителькам є прямо сьмішно. Бо-ж до такої дїяльности закон не з'обовязуе анї учительку анї учителя. Учитель працюе по за школою тому, що того вимагають его полїтичні і національні амбіциї, але кілько учителїв найшло би ся, що по за школою нїчого не роблять? А противно знаю багато учительок, що ревно займають ся деякими хосенними позашкільними дїлами, або хоч материяльно підпирають подібні справи. Зрештою годї жадати від учительки аґітацийної роботи, коли вона часом і учителям не вдае ся.

Що до самого грошевого недобору (думаю про тих 500000 корон) то далоби ся також дещо сказати. Всїх учительок у статусї є щось 146 а учителїв 511. Отже ріжниця між сими числами а ріжниця в розмірі проектованої платнї є занадто велика. Сконстатувавши ще й те, що в 1 степ. другої катеґориї (нашого теперішного статусу) є всего 20 учительок, а в 2 степ. всего 53, то решта припадае на 3 степ. Значить, що коли-б дало ся всїм однакову платню, то в найвисший степень (нїби VIII ранґи) прибуло би дуже мало, або може й жадна учителька, в слїдуючий троха більше, а решта припала би послїдним двом степеням. Отже моментанно дала би ся са справа якось залагодити, вимагаючи не дуже то великої суми понад тих 500.000 корон. Що пізнїйше буде тим не слїд нам журити ся, бо хто зна, чи за якийсь час не роздобуде край ще й иньших грошевих жерел. Се що до фактичного стану річи, але по моїй думцї не є задачею учительства „заїхувати вже на перед лоша“, ломити собі голову такими рахунками, і пророкувати що буде — а що нї. Ми маемо право домагати ся, кажім хочби й чотирох ранґ, а наші теперішні приятелї в соймі потрактують справу по совісти і можностях. Бо колисьмо дали їм наше повне довірє, то вже й при сїй квестиї мусимо мати до них повне довірє.

Виходячиж зі становища морального, думаю, що доконалибисьмо на учительках також акту насильства. Хто иньший як не ми є покликані до тої великої і сьвятої задачі защіплювати в серцях молодїжи принципи справедливости, рівноправности для всїх і солїдарности? Хтож иньший як не ми є з'обовязані на кождім кроцї поборювати аднормальні відносини в нашій простолюдній суспільности? А чи-ж було би то льоґічно, голосити такі ідеальні річи, як справедливість, рівноправність і солїдарність а иньшим боком робити ріжницї між однаково працюючими? Такий поступок учителїв не лише, що був би перед поступовим сьвітом дивовижею, але вплинув би навіть на душу учительок дуже шкідливо. Бо чи-ж сьміла би учителька вірити в якісь ідеали рівноправности і справедливого трактованя однаковопрацюючих елементів, коли самі єї товариші по званю упослїджують єї. Ба, навіть до самого учительского званя відносила-б ся кожда учителька з певною апатиею і відразою. А чи-ж не звернуло би на неї увагу навіть єї окруженє? Чи-ж не була би вона в очах загалу чимсь меньше вартним, чимсь меньше управилейованим ніж єї товариш-учитель? І чи-ж сьміло би допустити наше сумлїнє і принцип товариской солїдарности до того, щоби нашими товаришками погорджував загал і відбирав їм те одиноке щастє нашого стану — поважанє і вдячність родичів. Та-ж се наша одинока осолода, одинока моральна сатисфакция за наш мозольний труд для суспільности; а Ви Панове Товариші, будьте переконані, що добре вихована женщина багато прикрійше відчувае такі оскорбленя ніж ми — мущини!

Ми не маемо що глядїти на деякі західно-австрийскі провінциї, найначе на такі клерикальні гнїзда, в яких провадять ретроґрадні елементи верх. Годї нам взорувати ся і на Прусах! Абож все, що робить ся в Нїмеччинї мусить бути для нас міродайним і взірцевим? Та в Прусах будь що будь иньші обставини. Там величезна гіпперпродукция учительских сил, так, що навіть укінчені фільозофи учителюють по народних школах... А хто може знати, чи в нас, наколи б такий закон ухвалено, не форсувало би ся учительок, щоби дійти до меньших видатків на цїли народної школи?

Тепер вдарю об клявіш поступовости і вільнодумности. Наше учительство уходить, як я то вже перше сказав, за вельми поступове і вольнодумне. Впрочім кождий учитель, оскілько я учителїв знаю, чванить ся своею поступовостю і вольнодумством, але я думаю, що саме чваненє не вистарчае. Бути справдїшним поступовцем, то не вистарчае лише писати і говорити про поступ, але й працювати в значіню того слова. Дїла, які доконали народні учителї при сегорічних виборах, доволї сьвідчать, що наше учительство працювало справдї по поступовому і вольнодумному, але послїдне віче зробило на мене вражінє, що більша часть нашого учительства не дуже то з загальними принципами поступу обзнакомлена. Бо поступовий чоловік, що з переконаня зове себе поступовцем, повинен знати, що до поступу зачисляють ся й всї здобутки руху, викликаного женщинами, як на поли социяльно-економічнім так і полїтичнім. Кождий поступовець признае без ваганя, що женщинам належать ся всякі институциї просьвітні, бо того вимагає дух поступового часу, щоби дати женщинам відповідну осьвіту. А коли ми сегодня маемо фахові институциї для женщин, щоби ті женщини могли займати опісля певні публичні уряди і своею працею сповняли культурну місию, роблячи услуги суспільности, то за те належить ся їм така сама плата і такі самі станові права, як і всїм иньшим, що сповняють таку саму роботу. Принайменьше признали доси всї цивілїзовані держави женщинам правну рівноправвність як і мущинам, а я думаю, що і в станових правних відносинах повинно ся жінок трактувати так само.

Думаю дальше, що кождий поступовий чоловік повинен хоч троха дещо знати про жіночу еманципацию; не про ту малпячу еманципацию, яку практикують неосьвічені члени „красшого пола“, але про ту, де жінки домагають ся — на підставі своїх студий і здібностий допущеня до публичних урядів. І хоч до здійсненя сих бажань ще доволї далеко то всї вольнодумні і поступові елементи відносять ся до сего прихильно. Вони виходять із того становиска, що коли вільно женщинам зносити житеві злиднї, терпіти нужду і всїлякі иньші удари судьби, коли вони мають такі самі природні потреби і вимоги житя як і мущини, що сьвіт нїколи не може істнувати без сьпівдїланя женщини, — чомуж та сама женщина не мала би права жити своїм житем? Чому-ж мусить вона бути залежною від мущини і спускати ся на мужеску супружну ласку, коли вона сама може запрацювати своею роботою на хлїб, не підчиняючи ся нїчиїй волї і неволї!?

І сегодня стоїмо на тім, що кождого чоловіка, що противить ся сим домаганям жінок, що хотїв би й надалї бути для жінки деспотом і держати єї сьвітогляд у вузеньких рамцях, уважае поступовий чоловік ворогом цивілїзациї.

В тїснїйшім змислї — мусить поступовець йти вперед, поборювати всяку віковіччину, душевний застій, неприродні появи в суспільстві, стреміти до осьвіченя, бути вільним в думках, справедливим, безпартийним і чоловіком, заосмотреним етичними принципами. — Тому сумнїваю ся, чи таке учительство, що перло на упослїдженє прав учительок, які обовязані до такої самої працї як і учителї, мае богато рациї чванити ся поступовостю. І коли-б навіть сам сойм був виготовив такий проект, то нашою товарискою повинностию було би — проти такого проекту рішучо запротестувати.

Але я не дуже виню наших учителїв за сей поступок. Кождий знае, що наша станова еманципация є дуже нової дати, і що саме учительство не мало ще досить часу вдорожити ся у тім поступі з певними принципами, який став для него гаслом.

А тепер слово до наших учительок! Слово щире, товариске, яке не повинно уминути їх уваги, коли й вони хочуть бути поступовими. Коли учительки хочуть творити з нами одно й те саме станове тїло, то мусять конечно бути учительками а не „дамами“. Треба, щоби вони цїкавили ся всїма иньшими — а головно педаґоґічними і становими питанями, а не тільки підвисшенем платнї. Конечно їм приступати громадно до учительских орґанізаций, значить до учительских товариств, перебирати й на себе деяку роботу і підпирати тіїж товариства та станові орґани морально і материяльно. Таким робом здобудуть собі учительки признанє всего учительства і будуть

*) Я взяв лише другу катеґорию.

мати тим більше право домагати ся рівноправности.

* * *

Хоч як прикро приходило менї се писати, вже з огляду на те, що люблю і шаную наш стан і поважаю тих людий, що занимали ся тим нещасливим проектом, але вже з тої причини було конечно хоч троха розяснити сю справу, аби хоч на далї не вкорінювали ся такі погляди в нашім славнім учительстві. Думаю, що кождий чоловік має свої блуди і хиби і нераз стрілить дурницю — не зі злоби, але таки з нерозваги і не обдуманя. Та мабуть найкрасшою хвилею людского житя повинно бути шляхотне признане до поповнених помилок. А найпаче в сїй справі таке признане є вельми пожадане, бо ніякі софістичні анї „віцові“ арґументи не осягнуть своєї цїли.

Іларій Карбулицкий.

Полїтичний перегляд.

Італїйский унїверзитет в Інсбруцї.

Незабаром вийде, як доносить до „Zeit“, мінїстерский розпорядок в справі орґанїзациї італїйских правничих курсів в Інсбруцї. Вони будуть поміщені в окремім будинку від нїмецкого унїверзитету. Буде се загалом вповнї независимий правн. факультет із своїм деканом і правом промованя. У розпорядку часто натикає ся, що теперішний осїдок сего унїверзитету провізоричний і, що як лиш полїпшать ся парляментарні відносини, буде він змінений. Італїйцї однак ще й проти сего протестують, домагаючись конче основаня унїверзитету в Триестї. От чого добили ся далеко меньші числом а за те завзятїйші від нас Італїйцї, підчас коли наша борба за свій унїверзитет лишила ся майже без успіху.

Торговельний договор

Між Австриєю а Італїєю підписано в пятницю торгов. договор. Обнижено мито від фіґ, міґдалів, оливи і ярин. За те знесено свободу від оплат за конї, а впроваджено оплату 25 кор.

Болгарскі тайні суди.

Із Уескіб доходять вісти, що в Кокошіню і Гюянце появили ся болгарскі капітаджії і покликуючись на тайний суд болгарский, завели шість осіб, які приступили до сербської партиї, в тім числї місцевого сьвященика і учителя до приходского помешканя і відчитавши їм засуд смерти, постріляли їх. Одна особа із мордованих прикинула ся мертвою і тому лише завдячує своє житє.

Росия й Японія.

В Росиї мобілїзують другу армію до Манджуриї. Вже й іменовано нового команданта для неї, який піде на поміч Куропаткінови. Дотеперішні невдачі на поли борби а заразом економічні злидні викликані війною родять в широких масах ляк перед Японцями і невдоволене війною. Із покликаних резервістів втїкає, хто лише годин. На саму Буковину втїкає їх що дня по кількадесять головно ремісників, яким ще найлекше найти занятє. Втїкачі вибирають ся аж до Анґлїї або Америки.

В Манджуриї панував після рапортів Куропаткіна дня 23. і 24. с. м. спокій. Се треба мабуть приписати дощам і студени, які там наступили. Нинїшна телеґрама говорить вже про погоду, яку будуть мабуть обі сторони старати ся використати для добутя успіхів, бо час борби вже недовгий — зима вже за плечима. На всякий случай первісні вістки про те, що під Мукденом борба вже кипить — оказали ся передчасними.

Коло Порту Артура за те знов розпочали ся прямо пекольні операциї. Ґенерал Ноґі змінив спосіб добуваня в той спосіб, що місто ґенеральних атаків атакує поодинокі форти. Як ті борби виглядають на дїлї видно хочби з того, що один атак тривав понад 50 годин. Жовнярів передовсїм по японьскім боцї гине сила. „Daily Telegraph“ доносить, що Росияни випадають часами із твердинї в ночи, а тодї розпочинають рукопашня на револьвери і шаблї. Бувають случаї, що одні другим відкушують пальцї! Молох мілїтаризму може мати справдї демонїчну сатисфакцию із страшного обопільного мордованя знеависнїлих до краю армій. Здобуті Японцями укріпленя мають становити основу для дальших атаків. На кінци нотуємо чутку, що Японцї дістали грізного союзника в холерній пошести, якої кілька случаїв мало виявити ся в обляженій твердинї.

Телеґрами із дня 26. вересня 1904.

Комендант 2-ої мандж. армії.

Петербург. Команданта віленьского округу военного, ґенерал-адютанта Ґріппенберґа іменовано командантом другої манджурской армії.

В Манджуриї спокій — перед бурею.

Петербург. Куропаткін доніс 24./IX. цареви официяльно: Нинї не наступили ніякі переміни в наших позициях. Після кількох студених днїв знова потеплїло. Стан здоровля нашого війска добрий.

Петербург. Сахаров доніс дня 24./IX. цареви официяльно: На поли борби нема ніяких змін.

Борби під Портом Артура.

Чіфу. Бюро Райтера доносить: Пароход, який причалив до Дальнього, приніс отсї вістки про японьскій атак на Порт Артура із 19. вересня: Борба тривала понад 50 годин. Японцї заняли лиш два або три доповняючі форти при Кільванчав. Втрати японьскі пропорціонально незначні.

Токіо. Бюро Райтера доносить, що Японцї заняли шість фортів в другій оборонній лїниї Порту Артура. Від 19. вересня зрастає у нас надія, що займуть твердиню як найшвидше.

З судової салї.

„Не ратуйте Жидів“.)

(Дальше).

Сьвідок Шая Лявнер: Що до огню, то не знає нічого. При засїданю ради громадскої з дня 12. серпня Простак поставив внесене на усунене д-ра Петровского з уряду лїкаря громадского і при тім згадував про вислів д-ра Петровского що до ратованя при огни. Якого змісту були сї слова сьвідок собі не пригадує.

Свідки: Мінцер Герш, Ляйб Вальцер і Арон Штернберґ не зізнають нічого замітного. Обі сторони зрікають ся переслухання сьвідків: Іванїєра, Крайцлера і Марцеля Еренспаха, бо они мали доказати, що др. Петровский вивразив ся: „Jetzt brauchen sie die Leute und in dem Gemeinderate nicht“, а се вже достаточно вияснила розправа.

Сьвідок Іларій Кейван з Карапчева нічого не знає.

Балошескул: „А в млині?“...

Сьвідок: В млині я казав що чув від других, а сам нічого не знаю. Я-ж присягав і мушу правду казати.

Сьвідок Ілія Вірстюк з Залуча д-ра Петровского перший раз бачить. При огни ратував, але нічого не чув, щоби доктор щось подібного сказав.

Балошескул: А в канцеляриї громадскій?

Сьвідок: Я присягав, я мушу правду казати. Нічого не знаю.

Др. Петровский: Ви присягали перед Богом і перед судом! Скажіть же тепер правду: Чи не намавляв вас хто, щоби ви зізнавали, що я сказав: „Не ратуйте Жидів“?

Між оскарженими занепокоєне.

Судия скоро: Се питане до мене належить! (до сьвідка): Не потребуєте відповідати на се питане!

Судия поклике сьвідка Нусема Розенбавма. Між тим приступає Балошескул до свого оборонця, д-ра Ебнера і щось з ним скоро і живо розмавляє.

Надходить сьвідок. Балошескул жадає заприсяженя єго.

Сьвідок Нусем Розенбавм зізнає: Я чув як др. Петровский сказав до мужиків: „Не ратуйте Жидів!“

Судия: Чи не пригадуєте собі, до кого він ті слова сказав?

Сьвідок: Не пригадую собі.

Др. Ончул: Чи не пригадуєте собі в котрім то було часї: чи то була ніч, чи вже був день?

Сьвідок: Не пригадую собі, в котрім то було часї.

Др. Петровский: Щож ви тогди робили?

Сьвідок: Я ніс воду до сикавки.

Др. Петровский: До котрої сикавки, до громадскої, чи до „січової“?

Сьвідок: До громадскої.

Др. Петровский: Та-ж громадска сикавка була на містку другої вулицї і я там зовсїм не був.

Сьвідок збентежений, Балошескул відповідає: — То було 2 сикавки громадскі. Друга працювала коло трафіки.

Сьвідок підхоплює: — То я ніс воду до тої сикавки, що була коло трафіки.

Сьвідок Кранц, заприсяжений на жадане Балошескула зізнає, що чув як др. Петровский сказав: „Не ратуйте Жидів!“ Однак не пригадує собі, чи тогди була ніч чи день, ані осіб, до котрих др. Петровский ті слова звернув, анї місця.

Сьвідок Шнїтер не зізнає нічого нового.

Сьвідок Йосел Тріхтер чув як др. Петровский сказав по тихо: „Bei Wahlen braucht man die Leute nicht, jetzt aber ja!“ Не чув щоби др. П. мав сказати: „Не ратуйте Жидів!“

Сьвідок Султановский зізнає під присягою, що др. Петровский, вийшовши зі свого дому, сказав до него: „Ідіть ратуйте аптику! Моя фіра пішла вже наперед!“

Сьвідок Анна Бонк під присягою зізнає, що як др. Петровский посилав свою фіру до вогню, то казав ратувати аптику, адвоката д-ра Капізого і взагалї, кому буде треба, нехай бере віз і конї і ратує! Коли др. П. вирядив віз до вогню, сам вернув до дому. За якийсь час пізнїйше, коли бігла до вогню, бачила, як др. П. розмавляв з трафиканткою, сперши ся на паку. Тогди як раз розвиднялось.

(Конець буде).

НОВИНКИ.

Чернівцї, 26. вересня 1904.

Цїсар виїздить дня 30. вересня на лови до Радмар; до Відня поверне дня 7. жовтня, а відси поїде на довший побут до Ґеделе.

Личні вісти. Кн. Гогенльоге виїхав в товаристві триестеньского нам. гр. Ґоеса на польоване до Ілїшешт. До Чернівець поверне аж 1. жовтня, та авдиенциї вже не буде уділювати аж до свого відїзду, який наступить около 6. жовтня.

В кіцманьскій школї рільничій відбули ся під проводом віцем. кр. д-ра Ст. Смаль-Стоцкого іспити абсольвентів. Один абсольвент зробив іспит з поступом відзначаючим, а 5 з добрим.

Почетне горожаньство надало дня 24. с. м. місто Сучава кн. Гогенльогу за єго заслуги около нашого краю.

Відкрите „Січи“ в Топорівцях відбуде ся дня 2. жовтня н. с. б. р. о годині 3 пополудни. Зі взгляду на се, що село наше есть одно з найбільших на Буковинї, що маємо ту много противників просьвіти, хочемо надати сїй подїї більшого значіня і урочистости і запрошуємо руску інтелїґенцию, котрій просьвіта народу лежить на серци, як також наші околичні Товариства „Січ“, котрим дорога не дуже далека до нас, до взятя участи в відкритю. — Топорівцї, дня 23. вересня 1904. *Северин Іванович*, кошовий. *Василь Пристуца*, писар.

За убійство жінки засудив черновецкий трибунал судиїв присяглих Теодора Одовійчука на півпята року вязниці заостреного одноднєвним постом в кождим кварталї.

„Нова твердза на Буковинє“ стане незабаром у Веренчанцї в видї рим. кат. каплички, яку вже незабаром мають будувати, як запевнює тут. польска часопись, на хвалу Бога, а на пожиток Польщі.

Желїзнича катастрофа. Вчера в наслїдок зустрічи двох потягів коло Атлянти погибло 50—75 пасажерів, 150 віднесло рани. Машинїсти обох потягів вбиті. Причиною катастрофи хибне уставлене зворотниць.

В Кракові розбирають перед судом присяглих справу дефравдациї поповнену уряд. Мілером в „Товаристві кридетовім“ на суму 373.668 кор. 28 сот.

Атентат на одеского міс. гол. ґен. Найґардта виконав дня 21. с. м. 19-лїтний мужик Василь Поляков. Вистріл із револьверу схибив, а нападений всеів відтак напасника сам розброїти.

В Бремі покінчив свої наради з'їзд нїмецких социял демократів, вибираючи місцем слїдуючого з'їзду Єну.

Засуджене посла. Тїшиньский суд засудив звіеного кс. Стояловского, посла до гал. сойму і парляменту на 2 місяцї вязниці за обиду чести пос. Кубіка.

Корнеля Желяшкевича, який будучи адм. директором звязкової каси хорих і тов. будівельних робітників допустив ся дефравдациї на суму 20.133 кор. 91 сот. засудив львівский трибунал орікаючий на чотири місяцї тяжкої вязниці.

Експльозия динаміту. В Мельрозе, містї положенім в півн.-ам. стані Месечусетс випав із їдучого воза клунок із 50 фунтами динаміту на вулицю. Незабаром переїздив туди ваґон електричної желїзниці, в якім сидїло кількадесять осіб, і наїхав на динаміт. Наступив страшенний вибух, в якім погибло 9 осіб, а 19 потерпіло тяжкі рани.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Історія Боротьби Віри з Наукою. Написав Дж. Дрепер. Переклав із 21-го анґлїйского видання М. Павлик. 2-ге українське видане, коштом Ярослава Федорчука. 8°, ст. XVI+276. Цїна 1 К. а з пересилкою 1 кор. 20 сот. Львів, 1904. Виключний склад у книгарни „Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Чарнецкого, 26.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.